

ERHVERVSJURA

GODE HENSIGTER ER SJÆLDENT NOK

LØFTER: Et moderselskab kan slippe for at opfylde et løfte om at bakke et datterselskab op, hvis løftets ordlyd er for vag. Der er afgørende forskel på en hensigtserklæring og et juridisk bindende dokument.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jp.dk

Ikke så sjældent har jeg i disse spalter slået til lyd for det smukke princip, at "en mand er en mand, og et ord er et ord". Det betyder naturligvis ikke, at det altid er problemfrit at finde ud af, hvad "ordet" så egentlig betød, slet ikke efter et par måneder, hvor ens interesser måske pludselig er blevet modstående, og man ikke længere er helt så meget "mand".

Der findes imidlertid en særlig slags aftaler, hvor det ofte virker, som om man har bestræbt sig på at gøre det så uklart som overhovedet muligt, hvad det egentlig er, man har villet binde sig til. Sådanne aftaler kaldes ofte "hensigtserklæringer" eller "støtteerklæringer".

For at gøre det særligt uklart, hvad man mener, bruges indimellem det engelske udtryk "letter of intent". En engelsk jurist definerede engang sådanne erklæringer på følgende lidet venlige måde (undertegnede frihåndsoversættelse): »En hensigtserklæring er en ordning, der ikke er en aftale, mellem to personer, af hvem ingen er gentlemen, hvor de hver især forventer, at den anden er fuldstændigt bundet, medens man ikke selv har nogen intention om at være bundet overhovedet.«

Der kan naturligvis være fornuftige formål med at tilkendegive, at man agter at gøre noget i fremtiden og vel også uden nogen højere grad af præcision. Man kan f.eks. tilkendegive, at man på et senere tidspunkt agter at indgå en aftale med en højere detaljeringsgrad, men at man for nuværende blot bekræfter denne hensigt.

Egentlig burde udtrykket hensigtserklæring reserveres til sådanne situationer, men ofte bruger man ordet i flæng med ordet "støtteerklæringer", der helt typisk går ud på, at f.eks. et moderselskab bekræfter over for en bank eller en kreditgiver til et datterselskab, at man økonomisk "står bag" datterselskabet.

Nu kræver det ikke den store sproglige fantasi at brodere på ordene "stå bag". Det kan naturligvis betyde, at man vil yde datterselskabet al den økonomiske støtte, det måtte have brug for, så det til enhver tid kan betale sine kreditorer – men

det kan også betyde, at man "står omme bag ved" datterselskabet, som man skubber frem foran sig, så det kan tage alle tævene. Hvis nu pengeinstituttet skulle være så optimistisk at tro, at det i og med erklæringen skulle have et juridisk krav mod moderselskabet, hvis datterselskabet f.eks. skulle gå konkurs, ville det blive svært skuffet.

Højesteret har således gennem tiden taget stilling til nogle forskellige typer af hensigtserklæringer med temmelig forskellig ordlyd. Det er klart, at omstændighederne omkring den enkelte erklæring kan have betydning for fortolkningen, men den altovervejende vægt lægges på en meget nøje gennemgang af erklæringens præcise ordlyd.

I en erklæring, som Højesteret har taget stilling til, skrev moderselskabet til en bank, som datterselskabet havde et engagement med: »Endelig bekræfter vi, at vi som led i vor politik fortsat vil overvåge den økonomiske sundhed i vort direkte ejede datterselskab, og det er vor hensigt at give vort ovennævnte datterselskab al mu-

lig støtte, finansielt og på anden måde, således at det til enhver tid er i stand til at opfylde dets forpligtelser over for Dem.«

Det syntes Højesteret naturligvis var meget venligt af moderselskabet, men banken fik ikke medhold i, at erklæringen forpligtede moderselskabet juridisk:

»I det foreliggende tilfælde påtog (moderselskabet) sig ikke ... en udtrykkelig forpligtelse til at tilføre datterselskabet likvide midler til fuld opfyldelse af forpligtelserne over for banken, men en forpligtelse, som efter erklæringens formulering kunne opfyldes uden tilførsel af likvide midler. Erklæringen giver derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge (moderselskabet) at friholde (banken) for tab.«

Omvendt fandt Højesteret i en anden sag en juridisk forpligtelse i følgende ordlyd: »at vi om fornødent vil tilføre selskabet tilstrækkelige likvide midler til, at det til enhver tid er i stand til at opfylde sine forpligtelser over for banken ...«. I den foreliggende sag havde afgiveren af hensigtserklæringen endda forud for indgæl-

sen afvist at kautionere for datterselskabets forpligtelser, men som Højesteret sagde: »Dette forhold, som er den typiske baggrund for anvendelse af "hensigtserklæringer" af den omhandlede art (støtteerklæringer), kan ikke udgøre tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at (banken) havde accepteret, at erklæringen trods ordlyden ikke skulle anses for juridisk forpligtende.«

En særlig variant forelå i en sag, hvor erklæringen ikke var afgivet til en konkret långiver, men tilsyneladende var rettet mod alle mulige kommende interessenter. Af ledelsesberetningen i årsregnskabet fremgik således, at selskabets aktionærer havde »tilkendegivet, at de vil stille likviditet til rådighed i form af lån, således at selskabet samlet forventes at have den nødvendige likviditet til at kunne gennemføre de budgetterede aktiviteter for det kommende år.«

På et tidspunkt gik det imidlertid alligevel galt, og to sagsøgere mente, at denne erklæring måtte være juridisk bindende. Højesteret skulle her dels tage stilling til den usædvanlige situati-

Viljen ser Vorherre på, siges det – men retten går stort set kun op i ordlyden.

Lars Bo Langsted

on, at der ikke var nogen enkelt modtager af løftet/erklæringen, dels indholdet af erklæringen. Højesteret fandt, at der var tale om »... generelle udsagn rettet til en ubestemt personkreds om tilførsel af den nødvendige kapital/likviditet til selskabets drift, uden at det af ordlyden fremgår, at der er tale om en indeståelse for opfyldelsen af selskabets forpligtelser over for kreditorerne. Højesteret finder herefter, at ingen af erklæringerne (der var også en fra året før) giver grundlag for at pålægge (aktionærerne) en personlig

hæftelse for de tab, som (sagsøgerne) har lidt som følge af (selskabets) konkurs«.

Der skal med andre ord være tale om endog meget forpligtende og konkrete udtalelser, helst om at ville »tilføre nødvendig likviditet« eller lignende, før sådanne erklæringer bliver juridisk forpligtende for afgiveren. Dette har betydning ikke blot for den lån- eller kreditgiver, der ønsker at hænge afgiveren op på erklæringen, men også for den revisor og regnskabsaflægger, der skal vurdere konsekvenserne af erklæringen.

Hvis den er juridisk bindende, er den jo en eventualforpligtelse for det afgivende selskab, og den kan måske løfte datterselskabet ud af et truende *going concern*-forbehold. Hvis den ikke har den fornødne konkretisering i ordlyden, ja, så kan den hverken danne grundlag for eventualforpligtelse eller for aflægelse af et *going concern*-regnskab.

Viljen ser Vorherre på, siges det – men retten går stort set kun op i ordlyden.

Et ord er et ord, og i nogle tilfælde er det ikke mere end det. Arkivfoto: Ole Lind

